

Future of work: experiment rond basisinkomen in Finland mislukt

Vooruitlopend op de toenemende robotisering pleiten wetenschappers, economen en leiders als Jeff Bezos voor het basisinkomen. Een test in Finland pakt vooralsnog weinig gunstig uit.

14 februari 2019

Wat moeten we straks met al die mensen die dankzij zelflerende computers en robots hun baan kwijtraken? Een van de oplossingen die veelvuldig wordt genoemd is het basisinkomen. Het idee is dat iedere bewoner, met of zonder baan, recht heeft op een minimum inkomen. En in tegenstelling tot bijvoorbeeld onze bijstandsuitkering zijn er in het geval van een basisinkomen geen plichten aan verbonden.

Het idee vindt veel navolging en niet alleen in linkse hoek. Ook Amazon-baas Jeff Bezos is er een voorstander van, evenals Facebook CEO Marc Zuckerberg en nobelprijswinnaar voor de ecomie Angus Deaton.

De hoop van de voorstanders is ten eerste dat mensen op deze manier niet in een negatieve spiraal terechtkomen en ook zonder een echte ouderwetse baan een menswaardig bestaan kunnen leiden. Het zou daarmee bovendien de leiders van bedrijven bevrijden van het beklemmende gevoel werknemers de ellende in te storten op het moment dat ze steeds meer processen zouden automatiseren.

Maar een tweede reden voor het invoeren van een basisinkomen is volgens voorstanders als de Nederlandse schrijver en journalist [Rutger Bregman](#) dat het mensen, bevrijdt van de stress over geld, creatiever en slimmer worden. Dat zou die mensen instaat moeten stellen om voor zichzelf een zinvolle besteding van hun tijd te vinden, of misschien zelfs werk. De kosten van een universeel basisinkomen (UBI) zouden erg meevallen omdat er veel minder geld nodig is voor medische zorg, maatschappelijk werk en rechtshandhaving.

Minder stress, maar niet meer werk

Een recent experiment in Finland dat duurde van 1 januari 2017 tot 31 december 2019 pakt in elk geval niet heel gunstig uit voor de propagandisten van het basisinkomen, [schrijft de BBC](#). Ruim 2000 Finnen die voorheen van een uitkering leefden, kregen twee jaar lang een toelage van 560 euro waar ze niets voor hoefden te

doen. Er was geen meldingsplicht, geen sollicitatieplicht of iets anders van die strekking. De hoop bij de Finse autoriteiten was dat deze mensen, bevrijdt van de stress, veel gemakkelijker werk zouden vinden.

Dat laatste bleek niet het geval. De 2000 deelnemers die willekeurig geselecteerd waren uit een groep werklozen, hadden niet vaker een baan gekregen dan mensen in de controlegroep die gebruik maakten van de oude vorm van steun. Het enige echt meetbare effect van het 18 miljoen euro kostende experiment, was dat er stress was geweest bij de ontvangers van het basisinkomen. Overigens lopen er in veel andere steden in de wereld, waaronder in Utrecht, nog andere experimenten naar het effect van een basisinkomen.